

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in veljá v Mariboru brez posiljanja na dom
za vsé leto 8 g. — k.
" pol leta 4 " —
" četr " 2 " 20 "
Po pošti:
za vse leto 10 g. — k.
" pol leta 5 " —
" četr " 2 " 60 "

SLOVENSKI NAROD.

Vredništvo in opravništvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Slavenska konferencija.

II.

"Zastava" se potem obrača k jugoslavenskim plemenom, ki so pristopili ljubljanskemu programu, in nadaljuje svoje razmišljevanje tako-le:

Slavensko konferenco priporočamo posebno onim slavenskim plemenom, katera v "habsburški monarhiji" iščejo "svoje državno pravo", pogoje svojemu obstanku, ker če tudi ž njimi v tem nismo ene "politične vere", vendar smo za zdaj ž njimi v borbi proti Nemcem in Magjarom, in treba je, da tem ne delamo samo pasivni upor, t. j. da "z jagnječjo preprostostjo" gledamo, kako enega za drugim izmed nač koljejo, ampak da jim po kažemo tudi svojo pest, in krona, ako ne more pomiriti in potolažiti, naj gleda, na ktero stran se postavi; to je njen posel.

Novo ministerstvo v tako imenovani Avstriji je očividno prelazno ministerstvo; t. j. tako, ki bodo gotovo na širši podlagi nego Polu-Poljak Potocki poskušalo splošno poravnanje (?); ako se pokaže upanje, da je to mogoče, nastopilo bode česko-slavensko ministerstvo, ktero bode poravnanje dovršilo; ako ne, bode se stvar povrnila k poljsko-magjarsko-nemški sistemi; in zato ako bodo Čehi samo po svoji glavi delali, a ne požurili se koristiti i svetom drugih Slavenov — in ako jim to zlo izide — kasno bode poznejše priznavanje "sloge in vzajemnosti slavenske."

Mi to tudi zato pripovedujemo, ker vemo, da je eden najprvih, in morebiti najprvi česki vodja enkrat rekel enemu južnih Slavenov, da bi on odnehal (v českih tirjatvah) do neke linije, s ktere bi poravnanje bilo mogoče, ali da je v javnem mišljenju nadvladala neka mér (pravac), ktero je težko zopet na pravo pot nazaj zvzoriti. Tu bi torej samo glas vseh drugih Slavenov bil kos imponirati tudi samemu javnemu mišljenju českemu, in še biti méri, ktera vodi voditelje.

Listek.

Junaci v rudečih čapkah.

1848. leta obraz.

(Po Jokai-u, poslovenil L. G. Podgoričan.)
(Konec.)

Po pičli uri ni po doméh nikogar, le žene s svojimi otroki so osta'le doma.

Kdor pa je stikal okrog svojega pohišja, ta je slišal tak hrum, kakoršen je šum roječih bučel.

Drugega dne o poldne se magjarske jate s hrurno godbo pridrvé v Jarovec. Vojščaki — vsled zimskega mraza premrli — radujo se, ker so zopet pod streho in ker po tolikem stradanju zopet imajo priliko krasnim ženam in devam gledati v oči. Brezskrbno se torej podomé in poležejo po posteljah. Slama jim je bila povsod najugodnejša, tako da je o nekovi priliki Damijanić po živoslavni zmagi na pohvalo in plačilo omenil svojim vojščakom: "Junaci, denes ste pa vredni, da bi dobili novo slamo!"

Srbke jim skrbno strežejo z jedjo, s pijačo, in trudijo se, da bi kolikor je moči ustregle njih željam.

Pred bivališčem, v kterem biva Anisie, ustavi se neki kapitan, ki ima s seboj pet prostakov. Pripeljal ga je le-sem Prokop, ki se je bil v tem honvedski običen vmesil mej druge Magjare.

Krasen, visok junak je to, ta kapitan — žolto-

Mi nismo prijatelji konsolidaciji habsburške monarhije na veke, ali vendar je treba arhimedovo piko dobiti, s ktero se more pridobiti boljša prihodnost. Kader Česka moč boli, zavrtelo se bode kolo tudi na jugu. Kader je torej osoda enih Slavenov odvisna od osode drugih, treba je, da se postopa po dogovorih.

To smo zato povedali, ker je bilo važno to enkrat povedati, in ker vsak po svoje to vsi kolikor toliko čutijo, samo da oni, ki so tega stanja največ krivi, ker se zovejo "slavenski kolovodje," ne hoté tega priznati, in se drugi ogibljejo, jim to očitati — mi ("Zast."), ki smo na oglu Tise in Donave, ki spadamo v drugo linijo državopravne borbe, in ki smo po tem ne neutralni, ampak nepristrani, mi se nimamo ogibati povedati resnico, in naše veče brate pozorne storiti na nevarnosti, v kteri se nahajajo i južni, ali v prvi liniji zapadni Slaveni, in to po našem mnenju največ zarad svoje politične "izključljivosti."

Na fraze: "Slaveni, sloga, vzajemnost" itd. ne damo mi (Zast.) ni "poture", dokler sploh na delu vidimo samo: Čehe, Poljake, Slovence, Hrvate, Srbe itd., in dokler bode "slavenstvo, sloga, vzajemnost" ali plăšč plemenski sebičnosti, ali zvonec, za ktero se samo sem ter tje "na larmu" potegne.

Zatorej predlagamo:

Da se na spomlad v Beči ali v Pešti zbere konferencija vseh znamenitijih zapadnih in južnih Slavenov, a tudi Romanov, aka slednji pristopijo, da se složijo o splošnem političuem programu; da izberó odbor za opravljanje tekočih zadev, in da ustanové en mednaroden organ za slavenske politične interese.

Za potrebne priprave konferenciji mogli bi se v Beči sniti poslanci posameznih glavnih plamen slavenskih.

Ako tako ne postopimo, ampak ako bomo še dalje po mraku tavali, ali bolje rečeno "drug drugačega za nos vodili," ali vsaj "voditi hoteli" — potem ne najmo govoriti o Slavenih v Avstro-Ogerski; prepustimo

rudih las. Mogočno je njegovo pleče, vitko njegovo telo, ktero objemlje opesen rudeč "menteš"; zagorelemu obrazu dajo krasne brke viteško podobo, glavo pa kralj lehka rudeča čapka.

Vojščaki brez kakove pomude posedó v kuhinji okrog ognja, kapitan pa trka na duri nasprotne sobice.

Anisie odklene duri, kapitan stopi v izbico. Ko hitro se spogledata, oba vikneta: junak — poln radosti, deva — vsa razvneta: "Anisie!" — "Nestor!"

Junak strastno primo devo za roko: "Ali si tu, draga ljuba moja Anisie?!" Dve leti je že tega, od kar te mi osoda skriva!"

Dekle se trese tako, kakor vročina miglja na pušči in s smrtnim strahom na obližji šepne: "I ti si Košutov vojnik?"

"Moja duša ne gori Koštu, temuč domovini in tebi." Po teh besedah objame devo, pritisne k prsim in poljubi tako ognjeno, kakor je pred dvema letoma goreče poljubljal.

Mladenka se trese, kakor treslika. Ne upa se drznati — ter junaku reči: beži, ne poljubljaj me, nisem več tvoja milica. Beži, ne poljubljaj, nisem več po prejšnja stvar — koprneča, vzdihajoča, kakoršna sem bila nekdaj. Beži, ne poljubljaj, jaz sem tvoje smerti angelj!

Natihoma kolne svojo minulo ljubezen — kolne: kmalu prisego, ki je izrekla jo po noči, kmalu slepo osodo, ki je ljubezen in osveto speljala v nje dom.

vsako pleme sebi, in vsako bode nemočeno po ozirih, ki pri drugih plemenih odziva ne nahajajo, na svojem plemenskem polju intenzivne in živeje delalo.

Ker pa znamo, da posebno zapadna plemena manj ozira jemljejo na južno in izrečno srbsko novinarstvo, nego na "magjarsko," naj bodo naši mladi bratje v Pragi itd. tako prijazni in naj priobčijo te naše nekoliko ostreje izrečene, a odkritosrčne misli, da se kasneje ne bode rekalo: "nismo vedeli!" —

Tej želji smo radostni ustregli in izrečene misli ravno tako radi sprejemamo za svoje.

Realgimnazija v — Kočevji.

Iz Kranjskega, 1. marca

Mesec dni je že minulo, odkar sem bral v ljubljanskem "Tagblattu" o oklicu ali prošnji mestnih očetov kočevskih, v kteri so dobrotnike in prijatelje svojega kočevskega rodu poprosili, da bi k zidanju in na pravi šolskega poslopja za realno gimnazijo v Kočevji kaj pripomogli. Rekli so v tej kolednici, da je vladca obljudila, ka jim preskrbi realno gimnazijo, ktero bode ona vzdrževala. Samo poslopje za šolo naj Kočevarji pripravijo. Ker mesto samo nikakor ni v stani postaviti tako stavbo, ki bode stala morda 20.000 gld., beračijo zdaj za to denar po svetu.

Začetkoma tej govorici nikakor nisem hotel verovati, zlasti zato ne, ker sem edino le v "Tagblattu" to novico bral.

Ko sem pa te dni iz "Laib. Ztg." razvidel, da je ljublj. hranilnica za zidanje šolskega poslopja v Kočevji darovala — 1000 gold., dozdevati se mi je jelo, da omenjena novica vendar le ne bode gola znajdba.

Stvar je za nas Slovence tudi važna; zarad tega si ne morem kaj, da ne bi o tem nekaj besedi spre-govoril:

"Facit" ustvarjenja realne gimnazije v Kočevji bi

Rada bi pobegnila, rada skrila se, ali ljubeči mladenič je ne pusti iz svoje roke: spomin na minulo blagost mu daje pravico do nove radosti.

Rada bi mu povedala, naj pobegne, ali prisega jo veže.

Če spregovori, izdade svoje prijatelje, če molči, zavdade svojemu prvemu ljubljencu. Ali učini to ali to, maščevalna kri jej bode zmerom pred očmi.

Na misel jej pride besna davorija, ktero "refrain" je kri; trese se, bleda je, a v tem, ko se ljubljenčevi gorenči poljubci vsipljo jej na ustna, v tem se jej srce trese, kakor v lovilu zašla košuta.

Junak jo blagodejno stisne v svoje naročje — a zunaj se že tamburine glas temno razlega od okna do okna, že opominja od hiše do hiše srbsko ženstvo, da je blizu krvava ura.

* * *

Ne spite!

Dolga zimska noč so je z nevezdatega neba razgrnila po zemlji, večna noč tistim, kteri zdaj spé. Že je njih orožje pripravljeno, da njih spanec zasnubi smrti. Honved spi poleg svojega orožja, huzar poleg svojega konja, sovražnikove roke pak nabijajo puške, sedlajo konje. Tudi Nestorja milici v naročji objemlje blagodejne ljubezni sen, junakovci roci pa objemljete krasno devo, ki bedi in neznansko bolestno ozira se v obraz, kteri ne sluti nikakove nevarnosti.

Že drugič po ulicah skrivoma otočno zvučijo

bil s kratkimi besedami ta-le: Škoda Kočevarem, škoda naši državi, žalostna skušnja kranjskim Slovencem.

To hočem takoj dokazati.

Kočevarji ne potrebujejo realne gimnazije. V Kočevji so še s svojo ljudsko šolo zelo na slabem. Lese malo let (ne 15) imajo glavno šolo; do onih mal imeli so malo šolo z enim učiteljem. Zdaj sicer imajo 4 učitelje, ali ti so tako revno plačani, da se je jeseni eden učiteljev zarad slabe plače šolstvu odpovedal. Ako bi Kočevarji denar imeli, pametnejše bi bilo, da bi sedanjim učiteljem plačo zboljšali, da bi za to šolo bolj skrbeli, jo razširili in jej učne pomočke omislili, kakor da sanjajo o realni gimnaziji. Ali je morebiti kočevsko mesto tako veliko, da potrebuje take visoke šole? Ali je morebiti toliko ukažljene mladine? Niti to niti ono. Kdor pozna kočevske razmere, kdor ve, kako v slabem stanu je ljudsko šolstvo na Kočevskem, in kako malo je treba Kočevarjem visoke omike za njihovo potovanje po svetu; pritrdil mi bode, da vlada ravna nespametno, ako misli v Kočeviji vzdrževati realno gimnazijo, ki bi koristila le mali peščici Kočevarjev.

S srednjimi šolami je naša dežela za zdaj dovolj preskrbljena; za ljudske šole naj v lada vsaj enkrat kaj stori! Ako se hoče ljudstvu pomagati do veče omike, ako se mu hoče zboljšati njegovo materialno blagostanje: začeti se mora to z dobrim podučevanjem v ljudski šoli.

Če bi vlada denar, ki ga misli potrositi za omenjeno realno gimnazijo, podarila kočevskim ljudskim šolam, da si zidajo in popravijo svoje učilniške hiše, da si omislijo učne in učilne pomočke, da se zboljšajo plače učiteljem, ki so še vedno pravi berači — tako bi koristila Kočevarjem.

Če si pa napravijo poslednji z veliko žrtvijo šolsko poslopje, škodujejo si gotovo. — Poslopje bodo sicer imeli krasno — a prazno. Profesorji državni bodo učili prazne klopi. Iz Hrvatskega in slovenskega Kranjskega gotovo ne bodo dohajali v kočevsko visoko nemško šolo. Samih domačinov je pa kaj malo. — Saj do sedaj niso marali Kočevarji za srednje šole; kajti zeló malo se jih nahaja v Novem mestu ali v Ljubljani po srednjih šolah. Državi bode kočevska realna gimnazija tudi le na škodo. Stala jo bode veliko; koristila pa nič ne bode.

Najbolj bi pa ta naprava nas Slovence žalila. Za 25.000 nemških Kočevarjev ustvari vlada takoj nemško realno gimnazijo — za 1.500.000 Slovencev pa nima denarja, da bi ustanovila slovensko realno gimnazijo. Pa potrimo; videli bodo, ali bode kruh iz te moke.

goslice, najotožnejše pa so odkrili devi pod oknom. Dvakrat že se je hotela izmuzniti mladeniču iz vrelega naročja; dvakrat je probudil ga nje lehki gibljan, a tem bolj je pritisnil jo k sebi.

Že tretjič je tamburina dala svoje osodno znamenje; slehrni tamburinin glas je devi srce presunil, kakor ga človeku prebada strahovita pošast, a vsak bodljaj jej očita, zakaj ni še kobnega orožja zmeknila svojim gojencem.

Ali mladi junak je svojo glavo tako zaupljivo položil devi na prsi, — zaupljivo, kakor da v njenem nedriji še zmerom bivata zemske blagosti in ljubezni angelja, a to za tega delj, ker ne slutti, da mu pod glavo v silno utripajočem senci vre celo jezero osodne krv, besi legijon ognjenih demonov. Z nemo grozo se deva ozira mladeniču v pokojni obraz. Saj je tako vabljiv, tako dobrodejen, tako krasen!

Da le vskipi nje divja maščevalnost, precej bi ga dala jej umoriti; ali ker ga vidi, kako je uljuden, da je tako srečen, torej ne more, da se ne bi udala mislim, naj ga še nekoliko minut pusti na svojih prsih, potlej še le, da ga umori.

Mladenič — speč posamezno šepne: „Anisie — milica.“ — Ko bi le besedico črhnil o bitvi ali zmagici, ali pa, da bi mogla spoznati, da se mu senja o svojih sovražnikov krv, ne mara bi mu sama smrtno bodalo porinila v srce; mlademu junaku pa se ne senja o ničemer drugem, nego o ljubezni, o milici. Ljubici v na-

Dopisi.

Od dolnje Save 27. februar J.— [Izv. dop.] Ker sem si za nalog postavil, vaše bralce seznanjati s politiko in napredkom južnih bratov, zlasti tudi Srbov, omenjam danes enega novega borivca za jugoslavensko svobodo. „Črnogorac“ se zove list, ki je začel letos izhajati v Cetinji. Dozdanje prve tri broje sem prav z veseljem čital, ker videl sem, da veje iz njih čist mladosten dub, nepristrana odkritost in pogum, kakor nam Slavenom treba govoriti. O naših odnošajih“ govoreč slika razmere v vsem Slavenstvu z velikim razumljenjem. Prevelike, sem in tam premalo občeno rodoljubne aspiracije raznih slavenskih narodov omenjajo pravi Črnogorec o nas Slovencih: „Slovenci, budi j in na po hvalo rečeno, edini so, kteri nimajo drugih aspiracij, nego da jim Nemci ne gospodare. Oni bi se radi zvezali budi s katerim koli bratom, samo da rešijo svojo slavensko narodnost. To nam dokazuje nedavna ljubljanska skupščina in odloki, ki so na njej uglavljeni, dasi niso „ultimo fine“ glede teškoč izpolnenja želj Slovencev.“ „Črnogorac“ misli, da se želje na ljubljanskem shodu izrečene ne bodo spolnile tako dolgo, dokler bo **sama** krona vladala in račune vodila, kakor jih glavno dozdaj še zmerom. — V daljšem odkrito kara in obžaluje, da se Hrvati in Srbi premalo z lepa razumejo.

Kultura, ktere ni nikjer bolj potreba kakor na jugu, širi se sicer počasno a gotovo. Ni dolgo tega, kar v Srbih ni nihče čitati znal kakor pop, a še ta ne dobro. Klic po šoli, in zopet po šoli se dviga z raztočim naravnim gibanjem tudi tukaj. Res je, da zdaj taki vspehi kakor so še vendar pri nas bornih Slovencih (hvala bogu), da bi namreč 20.000 iztisovene natoroznanske knjige vrglo se med narod, kakor to dela naše Mohorjevo društvo — tu še niso mogiči, ker ljudje še premalo znajo brati. A s časom hoče bolje biti. V Črnigori na pr., kjer vekove ni bilo druge knjige nego slepčeva „tamburica“, je zdaj že 36 šol, in v semeništu v Cetinji se uči 20 pitomev na vladne in 14 na svoje troške. V razredni šoli Cetinjski se uči 200 učencev. To je vse delo najnovejše dobe. —

Isto tako je v Srbiji. I tam se marljivo dela pot, po kteri je mogoče da med narod pride knjiga, ta največa moč denašnjega veka. V zadnjih dveh letih je ustanovljeno v Srbiji okolo 60 nedeljskih šol, na katerih se uči preko 2000 Srbčev brati in pisati. Res je da vse to ni veliko, da je mnogo več še potreba, ker je narod strašno zaostal. A če se premisli, da je vse to ustvarjalo se iz nič, da bode vedno hitreje

rastlo, veselo je to videti. Do svobode se pride po omiki, in iz omike izvira moč.

Iz Zagreba, 2. marca. [Izv. dop.] „Papam habemus“ t. j. novega bana in ž njim novo vlado! Ta naša vlada sestoji zdaj iz treh dostojanstvenikov, namreč iz našega ministra grofa Petra Pejačeviča (na mesto Bedekoviča) v Pešti, ki je pa mimogred omenjeno, celoviti del ogerskega ministerstva, iz drugega civilnega bana Kolomana pl. Bedekoviča (na mesto Raucha), in iz oddelnega svetovalca dr. Mirka Šuhaja za notranja politična opravila (mesto Zlataroviča). Mesta drugih dveh vladnih svetovalcev, namreč za vladni oddelek pravosodja, in za bogoštovje in nauk, sta ostala nepopolnjena. Začasno bo Šuhaj tudi opravila za ta dva vladna oddelka popolnila nista, je baje ta, da se bodela pozneje iz saborske večine popolnila. Na ta način dobili bodo tudi mi v nekem smislu parlamentarno vladno. Če se res to namerava, smo celo zadovoljni. Predstojniki naših vladnih oddelkov za avtonomne poslove so blizu to kar so ministri drugih konstitucionalnih držav, oni so z banom vred saboru odgovorni. Sicer pa pesimisti o tem inako sodijo. Oni dé, da ima Andraši brž ko ne s tem to nakano, da nam hoče naš vladni aparat celo pohabiti, in potem o prikladni priložnosti z našo avtonomno vlado za celo tabula rasa narediti, in Hrvatsko - Slavonsko kraljevinu v ogerske „varmednije“ razkrusiti. Kdo ima prav, ali pesimisti ali optimisti, to bo prihodnost pokazala. — Kakor za Rauchom ni nikdo žaloval, tako tudi ne bo nikdo žaloval za bipohondričnim mizantropom Zlatarovičem, ne za razmajstorjenim „majstrom“ Žuvičem, ne za pišmigom Pogledičem. Včeraj poklanjalo se je uradništvo in druge tukajšnje korporacije banu Bedekoviču in njegovemu doglavniku Šuhaju. S svojo odprtostnostjo in priljudnim ponašanjem je baje Šuhaj precej povoljen vtiš naredil. Sijajne banove inštalacije z obligatnim pečenim volom ne bo, za kar smo novemu banu srčno hvaležni. Le manje parad, pa tem več pozitivnih napredkov! Kteri in kakšni bodo prvi koraki, prva dejanja naše nove vlade, to se bo v kratkem pokazalo. Najbolj bi bilo želeti, da vlada prej ko preje saborske volitve razpiše, ter da se vsaj z nemoralčnimi sredstvi ne utika v volitveno gibanje. Kamo vlade zabredejo, ki se na falzificirano javno mnenje opirajo, in s pomočjo umetno stvorjenih večin vladajo, o tem imamo dosta svarilnih izgledov na obeh straneh habsburžke monarhije.

Najbolj fetiran mož, kakor francoz pravi „lion du jour,“ je danes pri nas Mate Mrazovič. Na večer pred njegovim godom 23. februarja, pokazalo je Zagrebško

ročji Magjar ne zabi svoje bitve, na bojišči pa ne svoje ljubimke.

Že se bliža krvi posvečena ura; otožnih gosli milo-zvuk je že tretjič prikril okrog in okrog po ulicah; deva obupno izza svojega pasu potegne bodak in Jane premljati, ali ne bi rajša sebi v srce porinila ga.

Umoriti bi morala mladeniča, ki je tako ljub, ali pa izdati domovinsko kri, ki je take dobrodejna; kaj torej? —

Žalostno je kladivo polnoč odbilo v stolpu.

Ne spite!

Po nekoliko trenotkih ustane krič; siloma ljud v bivališču hruje na speče Magjare.

„Pobegni! otmi se!“ — vsklikne deva, miljenca izbudi iz sladkega spanja in pred-enj na kolena zgrudi se zmočena, izpustivši iz roke njegovo orožje, ktero je bila pred trenotjem menila skriti.

Junak plane na noge in najpoprej zgrabi meč, potlej pak rudečo čapko.

Senjalo se mu je o poljubku, izbudil pa se je na boj.

„Pobegni!“ — deva krikne v tem, ko ustaja stal; dolgi lasje jej plujo čez malo zakrito nedrije; stopi pred ljubljenco, kakor krasna boginja noči — „Pobegni, izdan si!“ — V tem se duri razlet. Rudo sveti plamenica, rudo goré bodala in handžari.

„Ne lotite se ga,“ — vikne deva, obupno plane

odurnikom mej orožje in proseče objame njih najbesnejšega — brata Prokopa.

„Pogini, verolomna prisežnica!“ — zakriči brat in sestro od sebe pahne, da zvehra in svojemu ljubljencu pred nogi zgrudi se. „Pogini! vsaka Srbka je dovršila svojo nalogu, le ti si izdala nas vsled pogubnosne nevernosti svoji prisegi.“

„Ne pustim ga umoriti! — vskrikne in ljubljencu pokrije s svojim telesom, „abotna sem bila, ker sem vam prisegla, trapasta sem zdaj, ker se branim vam. Ne smete ga umoriti, kajti rada ga imam; pot do njega vam drži le čez moje truplo!“ — vikne, a kleči pred junakom in vsklepje roci tako, kakor Srbom na prošnjo. Mladenič postojí malo še: prevzeli so ga bili različni čutje in ta prizor. Deva, ki je tako ljubil jo, postala je mrzko orodje njegovih najhujših sovražnikov! Svét, méni, da se podira na-nj o tem pomisleku!

„Nujte, postavite se!, — obupno vskrikne, „nihče vam ni več na poti!“ — do ročaja svoje bodalo porine dekleto v prsi, potlej pa ž njim kolebno nad glavo, da so z njega krvave kaplje ietele Srbom na obraze. Zdaj kaplje krvave, po trenotku pa globoke žgoče rane. Kakor lev, tako plane na svoje sovražnike. Dva že mu ležita pred nogama. To trenotje se začuje vrisk in glasen krik: „éljen“ zunaj. Mej bojujočimi ustane nova moč, ali še živé junaci v rudečih čapkah; prihité torej svojemu kapitanu na pomoč. Buhnejo v sovražnike, puhnejo měd-nje, strašne rane zadajejo na vseh straneh

občinstvo kako ga ljubi in poštuje. Več kot dve tisoč ljudi zbralo se je pred njegovim stonom v Petrinški ulici ter ga s sijajno serenado počastilo. Vsled njegove zmage v lonjskopoljski pravdi dobil je iz vseh strani jugoslavenstva, da! celo iz Francozkega na stotine priznavajočih in čestitajočih telegramov. Razsodba v tej pravdi bila je tudi v drugi inštanci vojniškega soda potrjena. Slava Mrazoviču ukrotitelju „aždaje sedmoglave“, kakor se neki zmaj v srbskih narodnih pesmih imenuje!

Politični razgled.

„Vaterl.“ in graški „Volksbl.“ se začenjata spriznovati z novim ministerstvom. Prve novine zlasti hvalijo, da hoče vlada razgovore o pomirjenju preložiti v deželne zbole. „Vatrl.“ tirja, naj se razpusti moravski deželni zbor, in naj se povsod sedanji politični uradniki nadomestijo z drugimi nepristranimi. To bi bilo tako želeti posebno na Slovenskem.

Včeraj je imel državni zbor eno javno sejo. Na dnevnu rednico ni stala nobena stvar, ko bi bila politično količaj pomenljiva.

„Novice“ tirajo od vlade, naj razpusti sedanji državni zbor, kamor se je dr. Costa 3. t. m. odpeljal. —

Pri neposrednjih volitvah velicega posestva na Českem se je izmed 476 volilcev udeležilo samo 94 ustavovernežev, ki so volili 7 mož svoje stranke. Izvoljeni hitre na Dunaj. Narodna stranka je bila že prej sklenila, da se volitev ne udeleži.

Mir je sklenen, ena najvažnejših in najtežjih dob noveje zgodovine je končana in začenja se nova, o kateri se ne dà prerokovati. Strašni so pogoji, ktere je ošabna Nemčija diktirala poteptani Franciji in ni se čuditi, da so Thiersa v narodnem zastopništvu, kjer je hotel mirovne začasne dogovore prebirati, občutki tako premogli, da so ga vse moži zapustile. Pogoji so slediči: 1. Francija se nemškemu carstvu na korist od-

in proderó do svojega stotnika, stopijo okrog njega in po malo trenotnih ni več nobenega Srba v izbici.

Na ulici boben poje na plahoto. Hrum izbudi voščake, junaci zgrabijo za orožje in planejo na ulice.

Kakor neodvrijiva bura, tako se po ulicah žene gruča rudečo-čapkarjev; pred njimi beži sovražnik, za njimi besi klanje, na čelu mu je žolto-rudi, mladostni stotnik. Izpodili so Srbe iz njih bivališč, in v bogomolje jim ogenj pometali.

Strašno besi klanje dalje v rudečem žaru gorečega mesta.

Srbje razdeljeni, odjenjajo na vseh straneh. Zjutraj se Magjarji v vrste zberó za mestom.

Zjutraj je celo kupe mrtvecev po ulicah, mrtvih Srbov, mrtvih Magjarjev.

Mesto še zmérom tli nad trupli svojih bivalcev. Nestor na bodalo naslonjen otočno strmi v rudeči žar nad mestom; ogovori ga, kdor rad, — zaston!

Polkovnik v spodnjih hlačah in košulji, v čapici na glavi, kakoršen je bil iz postelje skočil, brž pregleda svoj polk.

Ko pride pred deveti prapor svojega polka, kjer so bili rudo-čapkarji, razkrije se po kratkih besedah, kar so se od njega naučili poznejši diplomatične.

A ko zagleda kapitana — bledega, žalostnega, ogovori ga: „Mladi junak, morebiti si ranjen?“

„Da!“ — odgovori mladi stotnik in roko pritisne na srce.

„Pokaži rano, zakrijem ti jo, da se ti zaceli,“ — reče polkovnik in pripne mu na srce znamenje njegove hrabrosti, srebrn venec na rudečem traku.

In naglo se je celila junaku rana, zacelila pa mu jo je še le smrt.

Poginil je pri Šönye-u.

Ni besedica, ni vzdihljaj mu ni vsel iz umirajočih ust, a krvi mu je mnogo izvrelo iz štirih ran.

Sramota junaku v rudeči čapki, ko bi le jeknil v tem, ko umira.

pové sledečemu oblastiju: 5. delu Lotringije z Metzom in Thionville-om vred, Alzasiji brez Belforta. 2. Francija plača 5 milijard frankov, 1 milijardo že leta 1871, ostanek vsaj v 3 letih; 3. Nemci začno Francijo zapuščati takoj, ko se mir sklene. Nemci zapusté najprej Pariz in več del zapadnih okrajev; vzhodne okraje bodo začeli zapuščati, ko se plača prva milijarda in jih bodo bolj in bolj zapuščali, čem več se bo odplačalo vojne odškodnine, od ktere se plača 5% obresti računjenih od dne sklenenega miru; 4. Nemški vojaki ne smejo v posedenih okrajih prebivalcem ničesa posili jemati, a vzdrževali se bodo na francoske stroške; 5. Prebivalcem onih krajev, ki si jih je Nemčija prisvojila, odloči se doba, v kateri se morajo izreči, ali hočejo biti narodnosti francoske ali nemške; 6. Ujeti vojaki se bodo takoj nazaj dali; 7. Konečni dogovori o miru se začnó po potrjenji teh pogojev v Broselju; 8. Uprava onih dežel, kjer začasno Nemci ostanejo, izroči se francoskim uradnikom pod zapoveljstvom glavarjev nemških čet; 9. sedanja pogodba ne daje Nemcem nobenih pravic do onih dežel, katerih ne bodo v roki obdržali; 10. pogodba se bo narodnemu zastopstvu predložila v potrjenje. — Odbor 15 zastopnikov je s

14 glasovi proti enemu potrdil te pogodbe in 1. marca ob 10 uri zvečer jih je narodno zastopništvo s 546 proti 107 glasovom sprejelo in potrdilo in mir je sklenen. En Napoleonovec je skušal zastopništvo opominjati na prisego, ktero je dežela prisegla Napoleonu. Thiers je nesramneža ostro in zasluženo zavrnil in zastopništvo je izreklo, da je Napoleon odstavljen. Po glasovanju je poslanec Keller v imenu Alzasije in okraja Meuse in Moselle oglasil upor proti sklepku izrekaje, da je odstopljenje ničovo. Keller pravi, da bodo vsi Alzasijanci v prihodnje si prizadevali, da se zopet združijo s Francijo, za ktero bijejo njih srce. Alzasijanski zastopniki zapusté potem zbornico češ da odstopljene dežele ne morejo več v nej zastopati.

Nemci so marširali v Pariz. Kolikor je do zdaj telegraf povedal, ni se primeril noben nered, nobena nesreča. Telegrami pravijo, da so se Nemci hvalevredno vedli. Prodajalnice so ostale zaprte. Ljudstvo sicer ni delalo protivnih demonstracij, a je tudi prav v majhnem številu prišlo gledat nemško komedijo. Časniki so izšli črno obrobljeni, vendar so prav mirno in resignirano govorili; na glediščih so predstavljal igre kakor po navadi. Ker je mir sklenen, bodo Nemci takoj zopet Pariz zapustili, in res se iz Bordeaux že naznana, da je že 2. t. m. nehala nemška okupacija pariškega mesta.

Nemški car je v Peterburg naznani mirovne pogoje in v telegramu ruskemu carju pravi, da Prusija ne bo nikdar pozabila, kaj je dolžna russkemu carju, ki je edini ubranil, da vojska ni segla do skrajnih mej. Wilhelm carju izreka še svojo posebno hvaležnost. Ruski car na to telegrafično odgovarja: „Zahvaljujem se za naznajene mirovne pogoje in so veselim z Vami. Bog daj', da bi zdaj nastopil vztrajen mir. Srečen sem, da sem Vam mogel dokazati kot udan prijatelj svoje simpatije. Naj bi prijateljstvo, ktero naju veže, zagotovilo slavo in srečo obéh dežel!“

Nemški državni zbor je sklican na 21. dan t. m. Po vsej Nemčiji pripravljajo velike slavnosti zarad sklenenega miru. Trezni politikarji pa razkazujejo, kako se po vsej Evropi začenja novo oboroževanje, in tako stojimo zopet pred novo vojsko, o kateri se le ne ve, kdo jo bo začel in kje.

Večina italijanskih listov noče verovati govorici, da bi hotel papež Rim zapustiti Rim. Kralj Wilhelm je v Florenci naznani, da si je prilastil nemško carsko dostojanstvo.

Razne stvari.

* (Ravnopravnost pod ministrom Hohenwartom, pravosodje pod ministrom Habietinem.) V četrtek je bil v naši redakciji zopet velik birišk „žigeljštajn“. Kakor znano naš vrednik ne prejema nemških dopisov, torej tudi ni prejemal plačilnih nalogov zarad dolžnega oznanilskega davka, kterega se je zarad nemških dopisov nabralo s časom 186 gld. Tudi je znano,

kako se je do zdaj Tomšič zanaša se na pisano pravico branil nemških dopisov. V četrtek je zvedel po čem je „žmah“, kakor bi Brencelj rekel. Na vse jutro pride 1 uraden birič in 1 finančen komisar v redakcijo, kjer vrednika dobita bolnega v postelji. Ker Tomšič zopet ne mara za nemška pisma, začneta uradna „angelja“ rubiti. Nabasala sta vse perilo, vso obleko, črevje, knjige, gotov denar itd., in bolnemu vredniku v postelji proti vsej postavi pustila samo ene letne hlače in eno letno suknjico. Proti vsej postavi odpeljeta zarubljene stvari v pisarno finančnega svetnika, a ne izročita jih kakor veleva postava — tretji neudeleženi osebi ali po sodniji. Sodnik Ribič je za vse to vedel, a molčal. Ko pride kasneje administrator v oguljeno redakcijo, začne prebirati nemška uradna pisma: in zopet se počažejo nove nepostavnosti. Finančna prokuratura je prosila, 1. naj se eksekutivno zarobi premakljivo vrednikovo premoženje, in naj se gotovi papirji, ki imajo denarno vrednost, in preciže transferirajo; 2. naj se eksekutivno prisodi vrednikova mesečna plača 100 gld. Sodnija ni le prošenega dovolila, ampak brez vsake prošnje tudi to, da se sme transferirati tudi obleka, perilo, s kratka vse premakljivo premoženje, za kar ni bilo nikjer prošeno. Kako se dadé tolmačiti take nepostavnosti? Pa to še ni vse. Finančna prokuratura je zarubila našo kavijo in njene kupone — ali je imela do tega pravico, je še jako dvomljivo, in sodnija je to vredniku naznala z nemškim odlokoma, ktere je na vrata pribila. In tudi to še ni bilo dovolj. Omenjenih 186 gld. s pritiklino je istabulirala na vinograd g. dr. Vošnjaka, ki nikakor ni odgovoren za vrednikove dolgove. Čuda da ni še rubila vseh naših naročnikov in drugih frdamanih Slovencev, ki smo solidarni v — brezpravnosti. Seveda z vsem tem ni za-se nič opravila. Tomšiču ni bilo nikdar do tega odtegniti državi njen denar, skušal je samo, kako daleč sega naša jezikova in narodna ravnopravnost. Torej je takoj davkarji denar poslal in rešil zarubljene stvari — v rokah pa ima dokaze, da se z rubežnijo sega po vsem premoženji tistega, ki si upa tirjati svoje ustavne pravice, in da gosposka pri tem ne pozablja samo na dvomljivi čl. XIX. ampak tudi na civilne postave. Pričožbe nič ne pomagajo: Tomšičeva pritožba nerešena leži pri namestniji, med tem pa pri njem rubijo, da je veselje. Proti sili pomaga samo sila. — Tak je §. XIX ne le po besedi, ampak tudi po dubu! To je avtoriteta postave na vse strani: to je Hohenwart-Habietinekova doba. Prosit!

* (Društvo „Slovenija“) je priobčilo sledeči razglas: Kakor lani, tako je tudi letos národnou politično društvo „Slovenija“ zarad volitev v ljubljanskem mestnem zboru sklenilo v občnem zboru enoglasno tole: Gledé na to, da prihodnje volitve dopolnjujejo le samih 10 odbornikov, ki letos izstopijo; dalje gledé na to, da brez premembra političnih razmer izteče letos tretje in zadnje leto, kar je národnou društvo prav samim možém konstitucionalnega društva prepustilo mestno gospodarstvo; in konečno gledé na to, da ko se predragači sedanja županijska postava za mesto ljubljansko, kar se bode vendar letos zgodilo, se bode po novi postavi volil v es mestni odbor na novo: se društvo „Slovenija“ nikakor ne udeleži prihodnjih mestnih volitev niti aktivno niti pasivno. To se razglaša na mnoga vprašanja narodnih volilcev. Iz občnega zabora društva „Slovenije“. V Ljubljani 18. svečana 1871.

* („Dubrovnik“) Zabavnik štonice Dubrovake — se glasi lepoznanški list, ki v 6mesečnih zvezkih v Dubrovniku (Ragusa) izhaja in ktemu je predplatna cena zelo nizka (1 gld. 20 kr.) 1. zvezek letos zgodnji, ki nam je v roke prišel, v lični obliki iz tiskarnice Dragotina Pretnera donaša jako zanimiva dva članka: prvi je „Marija“, povest konavoska, — drugi pa odlomek iz poljskega prestavljenje „Nebožije Komedije“, spisal Šišman Krasinski. — Naj bi tudi Slovenci in Slovenke, ktemu je mili jugoslavenski jezik pri srcu, čitali Dubrovniški zabavnik!

* (Šestnajsta predstava dramatičnega društva) v gledališči ljubljanskem bode v nedeljo 5. marca. Igrale se bode dve novi veseli igri „Telegram“, „Po plesu pozabljeni“ in pa resna spevoigr

„Pred lovsko hišo“, ktere so bile namenjene za preteklo nedeljo. Igre so dobro izbrane, zato se je nadeliati zopet prav zanimivega večera in obilnega obiska.

Glasovi izmed občinstva.

(Za zadržaj in obliko tega predela ne prejemamo nobene odgovornosti.)

O zadevi „tiskovnega društva“ v Mariboru.

Na mnoga vprašanja naznanjam, da sprejemljem jaz ali pa grof Ferdinand Brandis v Mariboru kakor društvenike, tako tudi letnino (denar), dokler ni odbor konstituiran in denarničar postavljen. To je jasno iz „oklica“, ki se je po novinah razglasil in gg. začasnim pooblaščencem razposlal.

Prosim ob enem gg. pooblaščence in sploh vse, ki sami pristopé ali iz rodoljubja društvenike nabirajo, naj blagovolijo na tanko zaznamovati, kdo kot ustavnovnik pristopi, in za koliko letnine: ali 5 for. (deležnik), ali 52 kr. (podpornik) se odloči.

Veliko bode storil za društvo, kdor se potrdi, da prav mnogo podpornikov z letnim doneskom 52 kr. pridobi. Po teh namreč društvo s svojim delovanjem prav v narodno množico prodreti zamore, kar je njega glavni namen. Od te strani torej posebno če, gg. duhovniki in učitelji društvu bistveno pomagati zamorejo, česar se začasni odbor ravno nadeja.

V Mariboru, 3. sušca 1871.

Dr. Jož. Ulaga, začasni zapisovalec.

Prosimo pozor!

Že mnogo let skušen najboljši pripomoček za kašelj, hričavost in suha usta pri govorjenju, je gumi s sladkorjem. Iz tega narejene gumi-bonbone, škatljico za 20 kr. prodaja (6)

F. Kolletnjig v Mariboru.

T. Rochel & Comp. v Gradcu.

Služba podučitelja

se stanovitno oddaja za ljudsko šolo na Vranskem z letnim dohodkom od 300 gld.

Naj se za to službo prosila s potrebnimi prilogami in z dokazom, da prosilec slovenski zna, najdalje do 18. marca 1871 krajnemu šolskemu svetu na Vraskem pošljejo.

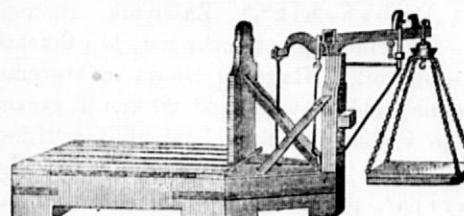
Od okrajnega šolskega sveta

(3) na Vranskem, 4. februarja 1871.
Predsednik: Schönwetter, m. p.

Decimalne in centimalne

(mostne)

tehtnice

se narejajo in prodajajo po najnižji ceni v tovarni

Franceta Pibrova-a
v Kropi na Gorenjskem.

(2)

„Slavija“,

vzajemno-zavarovalna praška banka, izposojuje kavcije

za državne in privatne službe

z najcenejimi pogodbami in proti dvanajstletnej amortizaciji ónim prositeljem, ki se na smrt zavarujejo z najmanje 1000 fr. Natančneja izvestja podaja

Glavni zastop vzajemno-zavarovalne praške banke „SLAVIJA“ v Ljubljani.

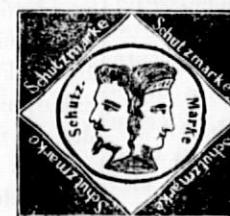
Jan. Lad. Černy.

2)

Na tisoče ljudi
ima zahvaliti svoje lepe lase edinemu, najzanesljivejšemu in najboljemu
pripomočku za lasno rast
(haarwuchsmittel).

Ni je stvari, ki bi lase na glavi bolj branila in v rastenji podpirala,

kakor po vsem svetu tako znana in sloveča, od mediciničnih avtoritet preskušena, z najsjajnejšimi in čudovitimi vspehi kronana, od Nj. c. kr. apostolskega veličastva cesarja Franza Jožeta I. avstrijskega,

kralja ogerskega in českega itd. z izključljivo c. kr. privilegijo za ves obseg c. kr. avstrijskih držav in vseh ogerskih kronovin s patentom 18. novembra 1865, št. 15.810, 1892 odlikovana

Resedina pomada za kravžljjanje (Reseda-Kräusel-Pomade),

pri ktere redni rabi se celo najbolj gola mesta na glavi popolnoma z lasmi obrastejo, sivi in rudeči lasje dobe temnejšo barvo; ona lasna tla čudovito okrepe, popolnoma in v malih dneh odpravi vsakojak oprhljanje in luskinjanja, za vselej in v kratkem ustavi izpadanje las, daje lasom naravno svetlobo, lasje dobijo

valovito podobo,

in jih brani, da v pozno starost ne osive.

Zarad svoje jako prijetne vonjave in krasne zunanje oblike je poleg vsega kinč najfinjejši toaletni mizi.

Cena ene steklice s podukom (v 7 jezikih) 1 gld. 50 kr., s poštnim pošiljanjem 1 gld. 60 kr. a. v

Prodajalec dobé dostojne odstotke.

Fabrika in glavna centralna razpošiljavna zaloga za drobno in debelo pri

Karl u Polt - u

parfumeur-ju in lastniku večih c. kr. privilegij na Dunaji, Hernals, Annagasse 15, v lastni hiši, kamor naj se pošiljajo vsa pismena naročila, in kjer se naročila iz provinc za poslan gotov denar ali proti poštnemu povzetju najhitreje izvršujejo. (10)

Glavne zaloge so edino pri gospodih:

Viktor Grabowitz, lekarju „zum Mohren“ v Gradcu, Murvorstadtplatz;
na dalje pri

Eduardu Mahru,
dišavarskemu kupcu v Ljubljani, trgovcu z nimbarskim blagom v Beljaku
in A. Hudelist v Celovcu.

Matija Fürstov sin,

N.B. Kakor pri vsakem izvrstnem fabrikatu, poskušajo se tudi pri tem že ponarejanja in pačenja; torej prosimo, naj se kupci obražejo le na gori omenjene zaloge in naj pravo Resedino pomado za kravžljjanje od Karla Polta na Dunaji izrečno zahtevajo, kakor naj tudi pazijo na gori tiskane marke